

Foto: Marianne Ahrne

Rasspecial Irish glen of imaal terrier

HISTORIA

I de uråldriga bergen runt Glen of Imaal i county Wicklow har våra glennar hemtamt rört sig under hundratals år. Där ligger ett av Irlands högsta berg, Lugnaquilla, 925 meter över havet. Idag används den karga dalgången mest av militären, men den är också känd för sina vackra men svårbemästrade vandringsleder. Stigarna är besvärliga att se och följa och dimman lägger sig ofta som mjölk mellan bergen. Imaaldalen har sin egen räddningspatrull som ofta får rycka ut och evakuera förirrade vandrare.

Ursprung: Irland

Mankhöjd: max 35,5 cm

Vikt: 16 kg, för tikar något mindre

Päls: Sträv

Färger: Blue brindle eller vetefärgad

Hemsida rasklubb: www.saigit.se

Facebooksida: The Swedish Association
of the Irish Glen of Imaal Terrier

Genom historien har den mytomspunna dalen varit tillhåll för allt från rövare, rebeller och berömda frihetskämpar. Det är en tuff miljö där fattiga irländare kämpade för sin överlevnad dag efter dag. De behövde hundar som till stor del kunde klara sig själva, och därtill hjälpa till med alla de sysslor som krävdes av dem. I dessa sysslor ingick att hålla efter skadedjur som möss och råttor. Därtill användes de till jakt på kanin, grävling och även utter där jakten ofta slutade i vattnet, vilket en glen skulle klara galant.

Något som ofta nämns bland rasens uppgifter är att den användes som så kallad "turnspit-dog". Ett föga ärofyllt uppdrag som gick ut på att springa i, och hålla fart på, en sorts vägghängd hjulanordning som fick köttspettet över elden att rotera. Det tunga jobbet delades ofta av flera hundar som jobbade i pass.

Det finns många teorier om glennens ursprung. Irländarna har också en förkärlek till sina historier och att förmedla dem till oss. En populär sägen påstår att glennen var en av de hundraser som välkomnade Saint Patrick till Irland. Som tack lovade han att Imaaldalen aldrig skulle tämjäs, vilket gissningsvis också inkluderade våra hundar. En annan idé om glennarnas härkomst är att de från början var samma ras som de irländska varghundarna. De pampiga varghundarna fick bara ägas av adeln, och de valpar som råkade komma ut med korta ben skickade man ut till allmogen. Jämför gärna raserna med varandra och bedöm själva!

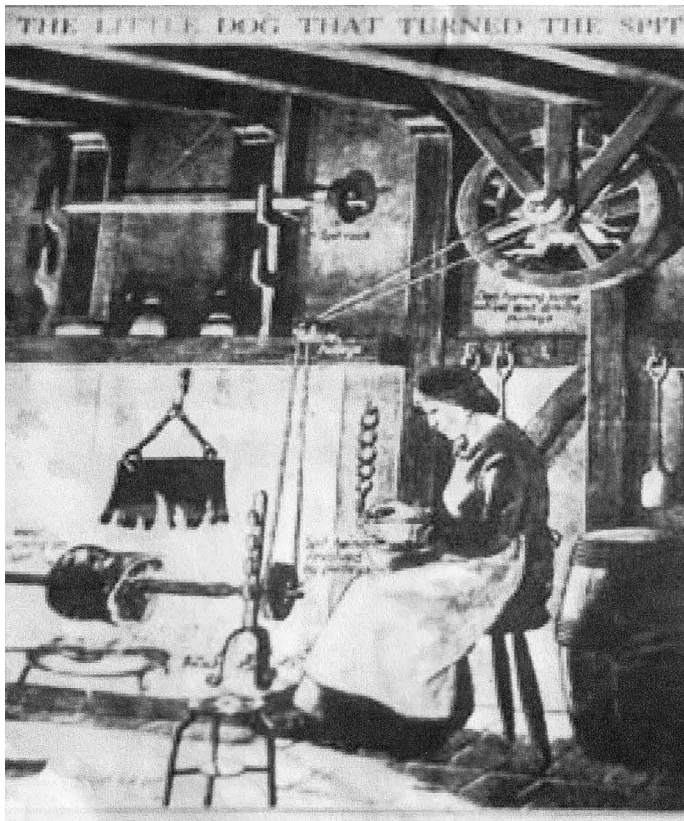
En något mer prosaisk ursprungshistoria är att de lokala terrierna korsades med lågställda jakthundar av bassettyp. Dessa skulle ha följt med franska och hessiska soldater till området i slutet av 1500-talet, dit de sändes av Elizabeth I av England som behövde hjälp att kontrollera de rebelliska irländarna så att de inte gjorde uppror.

Om glennen sägs ofta att den formats av de tuffa levnadsvillkor som rådde i Glen of Imaal och att deras namn är en garanti för deras hårdföra duglighet. Rasen har beskrivits i "A history and description of the modern dogs of Great Britain and Ireland – the terriers" av Rawdon B. Lee utgiven 1894. "Det finns en dalgång, Imaal, i Wicklowbergen som alltid har, och fortfarande, med rätta, är berömda för sina terriers. Det är svårt att särskilt beskriva deras färg – vete i alla nyanser till ljusst röd. I Kerry, tror jag, är den svartblå

vanligare; helt svart väldigt ovanlig, och jag har knappt sett ett bra exemplar av den färgen.” Han fortsätter berätta att en viss Mr Chas. Galway of Waterford, en känd greyhounduppfödare, också alltid fött upp dessa terriers och att det var omöjligt att få en av honom. Där står också att de blev så härdiga eftersom de ofta fick vara ute om natten för att vakta visthuset. De fick då sova i en gammal potatislår, eller helt enkelt i något dike, vilket gjorde dem till de oömma ”tallkottar” de jämförs med i boken.

Glennar på Irland 1933

Turnspit dog

VAD ÄR EN GLEN?

Vi ska inte gå för djupt in på glennens yttre, men några detaljer är ändå värda att nämna. Glennen har lite krokiga framben. De är lätt utåtvidna från handloven, vilket gör att jorden skyfflas undan åt sidan när de gräver. Det är en detalj som gör glennar till mycket effektiva små schaktmaskiner – även i dina rabatter när lusten faller på. En annan kroppsdel hos glennen som fyller ett särskilt syfte är deras rosenöron

Foto: Arne Wennerhag

som kan fällas bakåt och läggas platt efter huvudet. Så gör de ofta när de är i vila, men de är främst formade så för att undvika att skadas när glennen stred mot sin kontrahent i grytet. Grävlingen, som är det bytesdjur glennen anses vara expert på, är idag fridlyst på Irland. Innan dess fanns det ett prov som kallades ”Teastas Mor” (det stora provet) som gällde grytjakt på just grävling, där glennar och andra så kallade ’strong dogs’ tävlade om certifikaten. Det mindre provet ”Teastas Misneac” gällde jakt på råtta och kanin. En aspekt på rasen som grythund hos oss är att de vanliga träningsgryten i Sverige är för små för våra glennar. Kanske lika bra då nästan alla glennar numera hålls som rena sällskapshundar.

Foto: Magnus Svensson

Vi får inte glömma att nämna färgen på våra glennar. I våra dagar kan en glen vara antingen vetefärgad eller blå brindle. Förr om åren kunde en glen också vara ”slate and tan”, det vill säga skifferfärgad och ljusbrun. Slate sades likna bergens grå färg och tan hade färg av sand och jord vilket gjorde kombinationen till ”den färg som föredras när man jagar i County Wicklow”. En färg som tyvärr försvunnit med tiden är den som kallades ”true blue – samma färg som den vilda blå ljungen”.

Foto: Arne Wennerhag

HUR GLENNEN FUNGERAR

En glen är en glen är en glen. En glen är också en terrier, en lite speciell terrier. Glennen beskrivs ofta som en lite mer tillbakalutad hund. Inte så hetsig och skällig som, åtminstone nubbilden av, en terrier är. Myten gör gällande att glennarna användes för att tjuvjaga på de marker engelsmännen ockuperat. Detta skulle ha skett på natten varför absolut tystnad var av nöden.

Foto: Suzanne Williams

Glennar vill alltid vara nära sin flock. Inför ett RAS (Rasspecifika avelsstrategier) som skrevs för många år sedan diskuterade vi vilket ord som passade bäst för att beskriva denna egenskap. Vi föll till sist för "flockmedveten". Oavsett var du är kan du vara säker på att din glen har full koll på dig och resten av flocken. Utomhus är glennen sällan längre bort än runt 75 meter. Inte ens om de jagar något fullföljer de ofta jakten längre än så. De är inte framavlade till det. Inomhus är risken stor att du, åtminstone några gånger, snubblar över din glen. De är gärna runt fötterna på dig för att inte missa något som händer. Även i andra sammanhang uppvisar glennarna en stor social förmåga och en påtaglig nyfikenhet. På promenader hälsar de gärna på människor man möter och går gärna fram till olika klungor av barn, tonåringar och äldre för att umgås. Det är lätt att bli populär om man har en glen i kopplet!

Som alla terrier är glennen en envis typ. De har mycket egen vilja och litar starkt på sin förmåga att själva kunna lösa uppkomna problem. En fråga som ofta oroligt ställs av nya glenäggare på sociala medier är om någon annan varit med om att deras glen lägger sig på rygg och vägrar röra sig ur fläcken. Svaren brukar snabbt trilla in och otaliga berättelser på temat fyller tråden. Jo, många glennar gör just så. Kanske vill de hellre gå till höger än vänster, kanske vill de nosa längre på en fläck än vad du tycker är uthärdligt? Då intar de ofta ryggläge ... En god vän till mig råkade ut för detta när hon passade en av våra glennar. Inget hon sa eller gjorde hjälpte det minsta. Med högröda kinder och muttrande okvädningsord till byrackan fick hon bära henne ända hem.

Foto: Helen Eriksson

HUR MAN ROAR EN GLEN

Foto: Marianne Ahrne

I motsats till detta är glennar också något som kallas "eager to please" - de vill vara till lags - och den inställningen är till stor nytta och glädje vad du än vill göra med din glen. Viltspår, rallylydnad, utställning, agility, nosework eller sök efter både människor och kantareller - en glen ställer upp på det mesta! På Irland och i USA tränar och tävlar de också i 'weight pulling'. Det är en aktivitet där hunden drar en släde med en för hundens storlek anpassad vikt en viss sträcka på tid. En annan sysselsättning, också utanför Sveriges gränser, är så kallad 'barn hunt' där möss och råttor i burar göms bland högar av höbalar i en lada. Poängen är att hunden så snabbt som möjligt ska lokalisera och markera gnagarna. Det är lätt att tänka sig att vår ras excellerar i den grenen. De flesta glennar är också väldigt förtjusta i vatten och badar gärna och ofta. Tänk bara på att inte låta dem simma för länge eller för långt ut från stranden. I likhet med andra raser där huvudet är stort i proportion till resten av kroppen kan det bli väl tungt att hålla det ovanför vattenytan en längre tid. Frihet under ditt ansvar gäller även här.

Ja, med tålmod och lite humor kan du få din glen att göra nästan vad som helst. Det finns till och med en lydnadschampion långt bak i rullorna, men de är sällsynta... Ett trick man oftast inte behöver lära sin glen är att 'sitta fint' eller som vi säger - 'the glensit'. Visst kan man få andra raser att sitta på baken med ryggen rakt upp och framtassarna i luften, men i glennens fall kommer det naturligt. Bara en annan hundras uppvisar samma medfödda förmåga, nämligen australisk terrier. Där har de

Foto: Annica Bladh-Jacobsson

Foto: Ing-Marie Alfredsson

Foto: Alison Owen

Foto: Åsa Finell

spårat beteendet till att den söker efter ormlika rörelser i gräset – den har nämligen ormen som bytesdjur! I sammanhanget känns det skönt att veta att det inte finns några ormar på Irland men vad glennen spanar efter, förutom uppmärksamhet och godis, står ännu skrivet i stjärnorna.

Något att tänka på när man tränar med sin glen, och många andra raser, är att variera övningarna och inte upprepa för mycket. De är inte brukshundar. När man arbetar med terrier måste man också ha en konsekvent men 'lätt hand' och inte korrigera hårt. Förhoppningsvis är sådana 'uppfostringsmetoder' på väg

ur modet men jag vill ändå ta upp det. Att möta en terrier med hårdhet triggas och stressas dem oftast och kan ge helt motsatt effekt än den önskade. En glen är, trots att de är tuffa hundar, också lätta att såra och du kan inte arbeta med en hund som inte har tillit och förtroende för dig. När vi nu är inne på aktiviteter kan väl också nämnas att glennar gärna ligger på sofflocket och tar det lugnt. De är lika mycket livsnjutare som hurtbullar och det viktigaste är alltid att ni är tillsammans.

Eamon och Sinead Foto: Annette Andersson

NUTIDSAKTA

Glennens officiella historia börjar på Irland 1934 med att den irländska kennelklubben godkänner rasen. Samma år grundas också rasklubben – ”The Glen of Imaal Terrier Club”. Till Sverige kom den första glennen på 1970-talet då två hundar importerades från Irland. Tyvärr fick de ingen avkomma, utan först på 1980-talet etablerades glennen här hos oss.

Annette Andersson, kennel Glenstars, importerade tiken Inverary Sinead och hanen Inverary Eamon vilket var starten på glennens historia i Sverige.

I dagsläget finns det någonstans mellan 100 och 150 glennar här, och uppskattningsvis 3000 till 3500 världen runt. I Sverige är vi bara fyra aktiva uppfödare, så vi är en liten skara entusiaster som håller glennens fana högt! Då vi arbetar med en sådan liten avelsbas är samarbetet mellan uppfödare i olika länder väldigt viktigt och har utökats väsentligt de senaste 20 åren, särskilt inom Norden. Den svenska rasklubben – SAIGIT (The Swedish Association of the Irish Glen of Imaal Terrier) – grundades 2004.)

Glennen är fortfarande i grunden en robust, sund och frisk hund. Många hundraser har förändrats avsevärt i utseende de senaste 100 åren, inte alltid till det bättre. Vi människor är allt som oftast skyldiga härtill i vår iver att forma djuren efter våra skiftande ideal. Våra glennar är sig dock väldigt lika när man jämför med bilder från början av 1900-talet. Ursprungliga och kraftfulla, tuffa och vänliga till sin karaktär.

Inte mycket lägger hämsko på våra lurviga vänner och de kunde gott få utöka sin beundrarskara en smula. För som de presenteras i rasbeskrivningen - de är "rough and ready"! Redo för vilka äventyr som helst!"

Text: Ylva Meyer

Foto: Arne Wennerhag

Foto: Karl Smedstad

FEM ÄGARE OM VARFÖR DE SKAFFADE EN IRISH GLEN OF IMAAL TERRIER

intervjuade gjorde Lisa Beste

Hamlet med husse Foto: Annika Rönn

Annika Rönn, Kvärlov utanför Landskrona, med hanhunden Hamlet 3 år.

- En ryttarkompis till mig hade två glennar, och det var de trevligaste hundarna jag träffat. Jag hade aldrig hört talas om rasen innan men tänkte att om jag någonsin skulle skaffa hund så skulle det vara en sådan här.

Hamlet är vår andra glen, vår första hette Oskar och han var en omplaceringshund.

Vad är det bästa med Hamlet och rasen?

-Att han är så klok, lugn, sansad, social och okomplicerad. Han gillar läget och är med på allt. Han hetsar inte upp sig, men är bra på att tala om när det kommer någon. Plus att de här hundarna är så söta att man dör.

Vad har du stött på för utmaningar?

- Det är ju en terrier, så Hamlet är envis som synden. Har man en gång sagt att han får vara i soffan så är han i soffan. Men han är intelligent och förstår att han får vara i den ena soffan och inte i den andra.

Gwen med matte och lillmatte Foto: Anna Johäll

Anna Johäll, Borås med tiken Gwen 1,5 år.

-När jag 2005 fick möjlighet att köpa en glen från en välkänd kennel på Irland så kunde jag inte motstå det. Jag hade stött på glennar vid olika tillfällen innan det, och var nyfiken på hur det var att ha en. Jag har fött upp Soft coated wheaten terrier och varit engagerad i den rasklubben.

Vad är det bästa med Gwen och rasen?

- Gwen är social, lugn och stabil, en bra familje- och ta-med-på-jobbet-hund. Glennar gillar att vara med och har hjärtan av guld. De är som små människor i vissa avseenden. De har som en av- och på-knapp, är lugna inne och i sociala sammanhang och sedan ger de järnet när de kommer ut, det är mycket rastypiskt. På gårdarna på Irland kallade man dem för byrålädehundar, för att de i stort sett inte behövde mer.

Vad har du stött på för utmaningar?

- Jag tycker om att gå med hunden lös, och Gwen älskar människor. Det har krävt en del träning för att hon inte ska springa fram till folk. Det är en kraftfull ras som kan vara tuff i lek med andra hundar och de kan ha stor dådkraft om de får för sig att jaga, till exempel en katt. Det är ett muskelpaket på korta ben.

Lucy och Jenny med matte Foto: Neil Williams

Suzanne Williams, Örnsköldsvik, med tikarna Lucy 1,5 år och Jenny 6 månader.

– Jag valde glennar eftersom jag letade efter en mindre ras men ändå ville ha en robust, solid hund som är vänlig och rolig. Glennar är väldigt söta och jag älskar deras utseende med rosenöron, utsvängda fötter och skägg och ögonbryn som liknar mina irländska varghundar.

Vad är det bästa med Lucy, Jenny och rasen?

– Det bästa med mina glennar är hur kärleksfulla och söta de är. De är väldigt roliga och ihärdiga. De ger mig en "glenniblick", jag smälter och sedan utnyttjar de situationen helt och hållet. De vinner alltid när de leker med min labrador. De älskar att kela och sova med de andra hundarna. De är tyngre än de ser ut och har stora personligheter, älskar att leka men jag skulle inte riktigt beskriva dem som modiga. De är lätta att träna, och kommer tillbaka när man har dem lösa.

Vad har du stött på för utmaningar?

– Vi har inte haft några utmaningar med dem även om Lucy ibland kan vara kräsen i maten, det har jag inte upplevt med andra raser. Jag glömmer ofta att de är små och kan gå under möbler och andra hundar för att få vad de vill.

Lily Foto: Sirpa Aho

Sirpa Aho, Stockholm, med tiken Lily 2 år.

– Jag träffade en kollegas glen och blev väldigt förtjust. Jag älskar rasens rufsiga, inte så finklippta, utseende. När det blev aktuellt för mig att skaffa hund var det inte lätt att hitta en glen. Men en dag skickade kollegan mig en annons om en omplaceringshund. Jag svarade på annonsen och på den vägen är det.

Vad är det bästa med Lily och rasen?

– Hon är glad och trevlig mot alla hundar, barn och vuxna. När mitt barnbarn som är två år var på besök var Lily så försiktig och kom till mig ifall det var något, till exempel om barnet retades. Hon är lättlärd och hänsynsfull. Om jag ber henne vänta när vi går nedför en trappa så stannar hon. Jag tror att Lily har alla positiva egenskaper som en glen kan ha. Hon älskar att ligga på rygg och bli kliad på magen, med tassarna rakt upp.

Vad har du stött på för utmaningar?

– Ett litet problem är att hon inte vill att jag ska smörja hennes tassar. Jag försöker ta fram burken i smyg, men Lily känner direkt på sig vad som är på gång och springer och gömmer sig. Det är det enda jag inte lyckats med.

Fredrick Beste, Uppsala, med tiken Martha 3 år.

– Vi var intresserade av en mellanstor terrier och hittade en annons om en glenvalp på SKK:s hemsida. Jag visste inte vad det var för sorts hund innan, men min fru övertygade oss andra om att det var rätt hund, så då blev det så.

Vad är det bästa med Martha och rasen?

– Martha anpassar sig väldigt bra till olika situationer, är lugn när hon ska vara lugn och lekfull när det passar att vara lekfull. Det är som att hon förstår hur man ska uppföra sig. Hon kan vara som en liten dam hemma men busar och leker med människor och hundar ute. Hon är en ”gårdshund”, ingen kan smyga på vår altan utan att hon märker det och hon skäller som en stor hund. Man kan ta med henne på fest hos andra, hon bara går runt och kollar lite. Många som ser henne vill också ha en glen.

Vad har du stött på för utmaningar?

– Hon är kräsen i maten och har blivit lite envis och excentrisk på sistone, tittar förebrående på mig om jag föreslår att vi ska gå ut i regnet, men det är i och för sig mest roligt att hon har personlighet.

PÄLSVÅRD

Irish Glen of Imaal terrier är en trimras som behöver trimmas regelbundet, 2 till 4 gånger per år, och kammas genom grundligt varje vecka. Många föredrar att ha en så kallad ”rullande päls”, det vill säga att man i samband med den regelbundna kamningen även ser till att hålla efter långa täckhår så att en större trimning mer sällan behövs. Pälsen är medellång med sträv struktur och mjuk underull, och trimningen underlättar den regelbundna kamningen. Denna ska göras grundligt, helst med en sk ullkam, så att underullen hålls efter och inte blir för tjock. Vid försummad genomkamning kan tovor och mattor bildas i underullen.

Vill du veta mer om Irish Glen of Imaal terrier?
Besök rasklubbens hemsida www.saigit.se.
Där hittar du fullständig rasbeskrivning och historik, hälsoenkäter, mängder av info om hundar och ett fullspäckat bildgalleri.

Foto: Annica Bladh-Jacobsson

GLENUPPFÖDARE I SVERIGE

Kennel Feradach

Helen Eriksson

070-299 83 87

skattungen@yahoo.se

Ylva Meyer

073-935 7173

feradachkundry@yahoo.se

Kennel Glen Stars

Annette Andersson

070-790 42 23

annette@adeheimer.se

Kennel Irish Rover's

Annica Bladh-Jacobsson

076-864 68 87

annica_morris@hotmail.com

www.irishrovers.net

Kennel Mac Nally's

Ulrika G-Bergmark

070-367 57 07

Macnallys2@gmail.com

www.macnallys.se

Foto: Arne Wennerhag

Foto: Helen Eriksson

Foto: Arne Wennerhag

Foto: Helen Eriksson